

NHIỆT LIỆT CHÀO MỪNG
ĐAM NGÀY TRUYỀN THÔNG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

22.12.1944 - 22.12.2018

<i>Thượng tá</i> Đỗ Văn Sang <i>Trung tá</i> Trần Anh Tấn <i>Thượng tá</i> Trần Danh Tuấn <i>Trung tá</i> Kiều Hữu Kiên	Vài nét về khả năng pháo binh mang vác trong tác chiến phòng thủ Quân khu 7 Một số yêu cầu sử dụng pháo binh chiến dịch phòng ngự trong tác chiến phòng thủ quân khu Bàn về sử dụng pháo binh mang vác của tiểu đoàn bộ binh phòng ngự trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc Một số biện pháp bảo đảm chủ yếu nâng cao hiệu quả tác chiến pháo binh chiến dịch phòng ngự trong tác chiến phòng thủ quân khu	60 63 67 70

TRUYỀN THÔNG - LỊCH SỬ, KINH NGHIỆM CHIẾN ĐẤU

<i>Trung tá</i> Trần Bắc Bộ <i>Thượng tá</i> Nguyễn Đức Thanh	Một số kinh nghiệm sử dụng pháo binh chi viện cho Trung đoàn bộ binh 66 của Sư đoàn bộ binh 10 tiến công tiêu diệt căn cứ Non Nước (Tây Nguyên) năm 1972 Một số vấn đề rút ra từ nghệ thuật sử dụng pháo binh trong Chiến dịch tiến công Quảng Trị năm 1972	73 77

KHOA HỌC QUÂN SỰ NƯỚC NGOÀI

<i>Ban biên tập</i> <i>Ban biên tập</i> <i>Ban biên tập</i>	Xu hướng cải tiến, hiện đại hóa pháo tự hành của một số nước trên thế giới Năm vũ khí góp phần thay đổi cục diện chiến trường Một số loại radar trinh sát pháo binh của Trung Quốc	81 84 85

MỜI VIẾT BÀI

Kính mời cá nhân, đơn vị gửi bài, tin, ảnh cho Thông tin Khoa học quân sự Pháo binh số 54

Nội dung: phản ánh, trao đổi tình hình, bài học kinh nghiệm, phương hướng trên các mặt công tác của lực lượng pháo binh toàn quân năm 2019, 2020; kết quả nghiên cứu khoa học nghệ thuật, hậu cần - kỹ thuật, xã hội nhân văn quân sự pháo binh; giới thiệu đề tài, sáng kiến cải tiến kỹ thuật; các nhân chứng, sự kiện, bài học lịch sử về quá trình phát triển của lực lượng Pháo binh Quân đội nhân dân Việt Nam...

Bài viết, tin, ảnh xin gửi về Phòng Khoa học quân sự Binh chủng Pháo binh.

Hòm thư: 1TA - 02 Hà Nội

Điện thoại: 069.585.211; 069.585.212; 069.585.213.

Email (Mạng Misten): bcpb@tttt.bqp.vn

Email (Mạng Internet): ttkhqspb@gmail.com

MỘT SỐ KINH NGHIỆM SỬ DỤNG PHÁO BINH CHI VIỆN CHO TRUNG ĐOÀN BỘ BINH 66 CỦA SƯ ĐOÀN BỘ BINH 10 TIẾN CÔNG TIÊU DIỆT CĂN CỨ NON NƯỚC (TÂY NGUYÊN) NĂM 1972

Trung tá **TRẦN BẮC BỘ**
Trường Đại học Mỏ - Địa chất

Căn cứ Non Nước (Tây Nguyên) xây dựng ngay trên quốc lộ 14, Bắc thị xã Kon Tum 5km. Phía Đông căn cứ là rừng non xen kẽ các bãi cỏ tranh, cơ động binh khí, kỹ thuật ban ngày khó giữ được bí mật. Phía Tây, cách 50-200m là rừng non, ra xa 400m là rừng già. Phía Bắc, Đông Bắc địa hình cao dần lên, rừng rậm kín đáo, thuận tiện cho bố trí pháo xe kéo bắn ngắm trực tiếp và hệ thống đài quan sát pháo binh.

Về địch

Căn cứ Non Nước đã bị ta tiêu diệt trong Chiến dịch Xuân Hè 1972. Sau khi chiếm lại được, địch củng cố, mở rộng thêm, tăng cường công sự và vật cản, án ngữ trên tuyến quốc lộ 14, bảo vệ phía Bắc thị xã Kon Tum.

Xung quanh căn cứ có 5 lớp rào kẽm gai hỗn hợp, xen kẽ là bãi mìn. Phía trong bố trí thành 2 khu vực chính, phía Tây và Đông quốc lộ 14. Mỗi khu vực chính lại hình thành nhiều khu vực nhỏ rờ rệt như khu sở chỉ huy, trận địa pháo 155mm, 105mm, khu xe, xăng, đạn, thực phẩm... Từng khu vực có hàng rào, lô cốt bảo vệ làm nửa chìm, nửa nổi đắp bao cát. Sát hàng rào quanh căn cứ có hệ thống lô cốt và giao thông hào chiến đấu, tổng số lô cốt trong căn cứ khoảng hơn 100 chiếc.

Lực lượng địch trong căn cứ gồm ban chỉ huy eBB53/f23, eTG8 (nhẹ); dBB3/eBB44; ban chỉ huy dBB231; 1 pháo đội (-)105mm/4k; 1 pháo đội (-) 155mm/4K; 1 chi đoàn thiết giáp (11 chiếc M41 và 1 số M113). Tổng số quân khoảng trên 500 tên.

Để bảo vệ căn cứ, địch còn lập một số cứ điểm bảo vệ vòng ngoài, phía Bắc 1km có chốt tiền tiêu tại Điểm cao 552, cứ điểm Bãi Ủi (sở chỉ huy nhẹ eBB53 + ldBB/53, 1 chi đoàn tăng của d1/eTG8). Tây Bắc 1,5km, dBB2/53 chốt giữ tại Ngõ Trang, Bắc Ngõ Trang có vị trí quan sát ở Điểm cao 751, khống chế được một vùng rộng lớn dọc theo trục quốc lộ 14 và xung quanh.

Phía Đông căn cứ 5km, có 2 trận địa pháo ở Do Lai, ngoài ra, các trận địa pháo từ Tân Phú thị xã Kon Tum, quận 1 đều có thể chi viện hỏa lực cho căn cứ.

Về ta

Trung đoàn Bộ binh 66 và ePB40 là hai đơn vị chiến đấu nhiều năm ở chiến trường, rất thông thuộc địa hình khu vực tác chiến, có nhiều kinh nghiệm đánh địch trong căn cứ có công sự vững chắc. Cả hai đơn vị vừa hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ tiêu diệt cứ điểm Plei Kần (22-10-1972). Riêng ePB40 là đơn vị giàu truyền thống về sử dụng pháo, cối nhỏ, pháo phản lực mang vác và có nhiều kinh nghiệm khiêng, kéo pháo lớn vào gần bắn ngắm trực tiếp ở địa hình rừng núi Tây Nguyên.

Trung đoàn bộ binh 66/fBB10 (có 2dBB) được tăng cường một khẩu pháo 155mm (300 viên đạn), một phân đội pháo 105mm 4 khẩu (994 viên đạn) của ePB40/Mặt trận, có nhiệm vụ tiêu diệt căn cứ Non Nước, cụ thể:

Tiêu diệt cơ quan chỉ huy eBB53/f23 cùng sinh lực, phá hủy phương tiện, binh khí, kỹ thuật, kho tàng có trong căn cứ, tạo điều kiện để các đơn vị khác tiêu diệt eBB53 địch.

Đánh đòn phủ đầu vào âm mưu phản kích lấn chiếm Võ Định của địch, bảo vệ vùng giải phóng Kon Tum.

Vào mùa khô năm 1972, Bộ Tư lệnh của Mặt trận Tây Nguyên giao nhiệm vụ cho fBB10, được tăng cường pháo binh của ePB40 Mặt trận tiến công căn cứ Non Nước, nhằm tiêu diệt sở chỉ huy eBB53, làm rối loạn hệ thống phòng ngự của địch phía Bắc Kon Tum, chia cắt đội hình fBB23 địch. Với số pháo, đạn không nhiều, eBB66 đã giành thắng lợi nhanh, ít thương vong.

Kết quả chiến đấu:

Trung đoàn Bộ binh 66 đã làm chủ hoàn toàn căn cứ Non Nước, diệt dBB3/e44, dTGl/e8, 1cP105mm (-), 1cP155mm(-), cơ quan chỉ huy eBB53, bắt 25 tên, phá hủy 20 xe bọc thép, bắn rơi 8 máy bay, phá hủy 4 khẩu pháo 105mm và 4 khẩu 155mm.

Đạn tiêu thụ: 1320 viên (597 viên xe kéo, 723 viên mang vác), trong đó: 490 viên đạn 105mm, 107 viên đạn 155mm, 61 viên đạn 120mm, 15 viên B72, 471 viên cối 82mm, 75 viên DKZ75, 5 viên DKZ 82mm, 29 viên ĐKZ 90, 66 viên ĐKZ 105.

Đây là trận đánh hiệp đồng binh chủng, khẳng định vai trò quan trọng của pháo xe kéo vào bắn ngắm trực tiếp khi chiến đấu ở địa hình rừng núi.

Qua việc sử dụng pháo binh trong trận tiến công tiêu diệt căn cứ Non Nước Tây Nguyên của eBB66/fBB10 năm 1972, rút ra một số kinh nghiệm sau:

Một là, bố trí pháo binh hợp lý, đưa pháo vào gần địch bắn thẳng

Căn cứ Non Nước, Phía Đông địa hình có nhiều chỗ trống trải nên cơ động binh khí, kỹ thuật ban ngày khó giữ được bí mật. Phía Tây, Bắc và Đông Bắc địa hình cao dần lên, rừng rậm kín đáo, thuận tiện cho bố trí pháo xe kéo bắn ngắm trực tiếp và hệ thống đài quan sát pháo binh.

Địa hình rừng núi, thường có nhiều vị trí có thể bố trí pháo xe kéo bắn ngắm trực tiếp; nhưng để đưa pháo vào trận địa, nhất là phải vượt qua quốc lộ 14, qua nhiều khu vực địa hình trống trải, đèo dốc thì lại là vấn đề khó khăn, mà nếu chỉ riêng các đơn vị pháo binh tự mình thực hiện sẽ không làm được. Sau khi nhận nhiệm vụ từ Sư đoàn, ePB40 triển khai làm công tác chuẩn bị và tổ chức chiến đấu, trong đó tập trung giải quyết việc đưa 3 khẩu 105mm chiếm lĩnh trận địa phía Đông quốc lộ 14.

Trong trận đánh, pháo binh đã tham mưu, đề xuất chỉ huy binh chủng hợp thành giúp đỡ về nhân lực mở đường, vận chuyển pháo đạn vào gần địch. fBB10 đã điều động bổ sung một số lớn nhân lực để làm đường, khiêng pháo, vác đạn, cảnh giới, bảo vệ và giúp làm công sự). Các đơn vị bộ binh, vận tải cùng lực lượng pháo binh đã tổ chức chỉ huy chặt chẽ, quyết tâm cao, tích cực đưa pháo xe kéo vào gần địch; song song với khiêng pháo, chuyên đạn (bằng sức người) triển khai trinh sát, thông tin, làm công sự, tiếp tục vận chuyển gạo, thực phẩm cho các đơn vị, bảo đảm đủ ăn 15 ngày từ khi bước vào chiến đấu.

Bố trí pháo binh: một khẩu 105mm ở cự ly 200m và 1 khẩu 105mm ở cự ly 4900m bắn ngắm trực tiếp phá hoại các lô cốt hướng cửa mở dBB7, khu chỉ huy; một khẩu 155mm bắn gián tiếp, cự ly 10500m, có nhiệm vụ phá hoại sở chỉ huy, khu thông tin, sẵn sàng bắn vào Bãi Úi; một khẩu 105mm (hướng Đông Bắc) ở cự ly 6000m bắn gián tiếp, kiểm các trận địa pháo ở Bắc và Tây Bắc thị xã; một khẩu 105mm (hướng Tây Bắc) ở cự ly 9000m, bắn gián tiếp, kiểm trận địa pháo ở Do Lai và Bãi Úi.

Tổ chức đài quan sát pháo binh: gồm 3 đài chỉ huy quan sát và 1 đài đi cùng bộ binh. Do công tác tổ chức chỉ huy chặt chẽ nên quá trình chiếm lĩnh giữ được bí mật, an toàn, bố trí pháo đúng ý định. Đây là yếu tố quan trọng phát huy được uy lực và sức mạnh; cùng với pháo mang vác, ngay từ đầu chế áp được sở chỉ huy, trận địa pháo (trong căn cứ) và chỉ viện bộ binh đột phá, mở cửa cho trận đánh thắng lợi.

Tuy nhiên, kỹ thuật bắn, sửa bắn còn hạn chế; cự ly bắn ngắm trực tiếp có khẩu còn xa (4900m) lại bắn lúc gần tối nên chỉ trúng khu vực, chưa diệt được các mục tiêu cụ thể. Việc dùng khẩu 1 pháo 105mm từ phía Đông bắn sang cửa mở dBB8 ở hướng Tây là chưa thích hợp. Vì nếu như đang bắn mà mất liên lạc dễ xảy ra thương vong cho bộ binh.

Hai là, tổ chức hỏa lực đánh pháo binh địch là nhiệm vụ trọng tâm

Trong trận chiến đấu, nhiệm vụ của pháo binh là: dùng 2 khẩu 105mm đưa vào bắn ngắm trực tiếp, 1 khẩu 155mm bắn ngắm gián tiếp, cùng hỏa lực trong biên chế của eBB66 chỉ viện bộ binh đánh dứt điểm căn cứ Non Nước, sau đó, sẵn sàng chỉ viện eBB28(-) tiêu diệt địch ở Bãi Úi. Sử dụng 2 khẩu 105mm kiểm pháo địch ở Do Lai, Bãi Úi và một số trận địa pháo Bắc thị xã, tạo điều kiện cho bộ binh chiến đấu thuận lợi.

Căn cứ của địch nằm trong tuyến phòng ngự cơ bản, công sự tương đối vững chắc, có hỏa lực chỉ viện mạnh từ nhiều trận địa, nằm trên Đường 14 nên địch hết sức đề phòng và có khả năng tăng viện nhanh bằng đường bộ. Mỗi khu vực chính hình thành nhiều khu vực nhỏ rịt rết như khu sở chỉ huy, trận địa pháo 155, 105mm, khu xe, xăng, đạn, thực phẩm..

Để kiểm chế được 2 trận địa pháo ở Do Lai và một số trận địa phía Bắc thị xã Kon Tum, fBB10 đã sử dụng 2 khẩu pháo 105mm bắn gián tiếp. Tổ chức đài quan sát ở các vị trí phát hiện được trận địa pháo binh địch; xác định được vị trí bố trí cụ thể theo từng địa điểm; có thể quan sát rõ hành động của pháo thủ địch; thời cơ bắt đầu bắn của pháo ta; tốt nhất là khi pháo thủ địch bắt đầu từ trong công sự ra thao tác pháo.

Số đạn trong mỗi lần bắn không cần nhiều, chỉ bắn cho tới khi địch rời pháo vào hầm ẩn nấp thì thôi bắn. Thông tin liên lạc giữa đài, trận địa phải thông suốt, vững chắc. Nhiệm vụ, phương pháp bắn, phương pháp tiến hành hỏa lực được xác định rõ ngay từ đầu.

Trong quá trình chiến đấu, việc tổ chức hỏa lực kiểm chế hiệu quả, góp phần trận đánh thắng lợi. Tuy nhiên, kế hoạch kiểm chế pháo gián đơn, chủ yếu khi địch bắn thì ta bắn, nên không diệt được pháo địch.

Chưa dự kiến hết các tình huống, nên khi mục tiêu bị khói che mù mịt, đã đề gián đoạn hỏa lực, tạo thời cơ cho chỉ huy địch và cố vấn Mỹ rút chạy.

Ba là, chỉ huy hiệp đồng chặt chẽ, kiên quyết

Đội hình tuy bố trí phân tán, nhưng do tổ chức chiến đấu và thông tin chỉ huy tốt, đã tập trung được hỏa lực vào các mục tiêu chủ yếu, nhiệm vụ chủ yếu, phối hợp nhịp nhàng hỏa lực giữa bắn ngắm trực tiếp và gián tiếp, giữa pháo xe kéo và pháo mang vác. Kế hoạch hỏa lực chặt chẽ, thống nhất trong các đơn vị pháo binh và có sự hiệp đồng chặt chẽ với bộ binh tại thực địa.

Ngay sau khi bộ binh mở cửa xong, đánh chiếm đầu cầu, trên các hướng đều đã đưa ĐKZ vào trong cửa mở. Dưới sự chỉ viện trực tiếp của cối 82, 60, ĐKZ đã nhanh chóng phát huy sở trường, cùng hỏa lực bộ binh phá hủy công sự, tiêu diệt hỏa điểm, tạo điều kiện cho bộ binh nhanh chóng đánh chiếm mục tiêu trong tung thâm. Đây là 1 yếu tố rất quan trọng, bảo đảm sự chỉ viện liên tục, chính xác, dưới sự chỉ huy của người chỉ huy binh chủng hợp thành trên các hướng.

Pháo binh chỉ viện hiệu quả trong trận tiến công căn cứ Non Nước đã góp phần cùng các lực lượng khác giành thắng lợi. Việc tổ chức cơ động, bố trí, sử dụng pháo binh gần địch, hiệp đồng chặt chẽ, chỉ viện liên tục, chính xác, kiểm chế pháo binh địch hiệu quả, là kinh nghiệm quý cần tiếp tục nghiên cứu, phát triển vận dụng trong điều kiện tác chiến mới./.

T.B.B

(Tiếp theo trang 72)

Tổ chức kết hợp nhiều hình thức, phương tiện thông tin vô tuyến điện, hữu tuyến điện, kể cả thông tin gián đơn như tín hiệu, vận động; bảo đảm có thể chỉ huy, gọi bắn, kịp thời, liên tục bằng nhiều đường, nhiều kênh liên lạc khác nhau. Tích cực khôi phục, sửa chữa hệ thống thông tin liên lạc, có nhiều phương án thay thế nhằm bảo đảm thông tin liên lạc thông suốt từ đài quan sát đến các trận địa bắn pháo binh. Xác định ưu tiên hợp lý cho mạng thông tin của các đơn vị pháo binh trực tiếp tham gia trận đánh, thông tin với các phân đội pháo binh chuyên trách, các đài quan sát luân sâu.

Tận dụng, cải tạo địa hình để bố trí lực lượng, phương tiện thông tin liên lạc phân tán hợp lý, có khả năng phòng chống trinh sát điện tử của địch. Trong bố trí lực lượng, phương tiện thông tin cần có nhiều vị trí dự bị, tạo thế xen kẽ làm cho địch khó khăn khi gây nhiễu hoặc đánh phá; khi có điều kiện, triển khai các dải phát sóng nghi binh lừa địch. Triệt để tận dụng các đường thông tin của bộ binh, của các đơn vị bạn để chỉ huy bắn, gọi bắn. Để hạn chế những khó khăn thiệt hại do tác chiến điện tử của địch gây ra, cần phối hợp với quân khu, Bộ, tiến hành gây nhiễu vào một số đường thông tin quan trọng của địch trong thời gian nhất định, sử dụng lực lượng đặc công, công nhân, pháo binh đánh phá các cơ sở, phương tiện tác chiến điện tử của địch.

Các biện pháp bảo đảm nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng pháo binh chiến dịch trong tác chiến phòng thủ quân khu có mối quan hệ mật thiết, tác động qua lại lẫn nhau. Tùy thuộc vào điều kiện thực tiễn, chiến dịch cần tiến hành các nội dung biện pháp bảo đảm cụ thể, linh hoạt nhằm nâng cao hiệu quả tác chiến pháo binh, chỉ huy hỏa lực cho chiến dịch đánh bại tiến công của địch./.

K.H.K